

Tas izrādījās tālredzīgs lēmums, jo 15 gadu pastāvēšanas vēsturē *Piebalgā* neatrisināmu domstarpību un skaļu strīdu nav bijis. Savukārt biedru skaits un realizētā piena daudzums stabili audzis.

PUSSOLIŠI LAUKOS NEDER

Pārņemot *Lejas Jēcu* vadību, precīzi izskaitļota biznesa plāna par sasniedzamo saimniecības mērogu Jānim nebija. Toties bija praksē gūta pārlicība, ka senais teiciens «darbs ceļ vīru» ir dzīves moto, kas nepieviļ. Gāja soli pa solim. Pārbūvēja un paplašināja bijušo kolhoza teļu kūti, veidoja ražīgu ganāmpulku. Gandrīz visām sākotnēji atvestajām «holandietēm» piedzima teles, un 2009. gadā *Lejas Jēcos* bija 40 slaucamu govju, vēl pēc dažiem gadiem jau 100.

«Jānis ir riskētājs – ja kaut ko izdomā, tad iet uz priekšu maksimāli platiem soļiem. Pussoliši viņam neder,» sarunā iesaistās Jāņa dzīvesbiedre Māra.

Senais teiciens «darbs ceļ vīru» ir dzīves moto, kas nepieviļ

«Kad tikām līdz 100 govīm... Sākumā šķīta, ka tas ir daudz. Tolaik vēl slaucām piena vadā – ražība zema, laika patēriņš liels. Bet uzstādījām jaunu, ērtu slaukšanas zāli, ieviesām digitālo fermas menedžmenta sistēmu, pirms pieciem gadiem iegādājāmies barošanas robotu un sapratām, ka pie simt piena devējām neapstāsimies,» izaugsmi iezīmē Māra.

Jānis ik rītu (arī brīvdienās) sāk ar apgaitu kūti, pārliecinās, vai barošanas robots nav «uzkāries» un slaukšanas zālē viss kārtībā. Pārrunā ar strādājošajiem dienas darbus un kāpj savā jaudīgajā *Fendt* traktorā, lai sapļautu lopiņiem barību un darītu citus saimnieka darbus. Māras pārziņā ir fermas menedžments. Protī, katrai gotiņai pie kājas ir piestiprināts responders. Ienākot slaukšanas zālē, dators to nolasa, un informāciju par katras raibaļas izslaukumiem, pašsajūtu un vēlmēm (ja meklējas) Māra redz un analizē savā datorā.

PATSTĀVĪGAS MEITENES

Lejas Jēci ir bioloģiska saimniecība ar šādām darbības veidam augstu vidējo izslaukumu, 8–9 tūkstoši kilogramu no govīs gadā. Zāli un skābarību lopiņiem sagādā paši, bioloģisko spēkbarību pērk no *Dobeles Dzirnāvnieka*. Ja tirumus regulāri pārsēj un tajos iestrādā kūtsmēslus, zāle aug griezdamās arī *Piebalgas* pa-

DZINĒJSPĒKS, KAS LIEK DARBOTIES BIZNESĀ



«Patīk darboties, strādāt, no rītiem izstaigāt kūti, saplānot dienas darbus. Patīk dzīvnieki. Ir gandarījums par ielabotiem tirumiem, kas iepriekš bija sliksnā. Kārtīgs dzinējspēks ir kooperatīva biedri un viņu idejas, kas liek meklēt jaunas attīstības iespējas.»

LIELĀKĀ KĻŪDA, KAS DEVUSI MĀCĪBU



«Pajaušanās tikai uz pašu pieredzi un zināšanām, neieklausoties citu padomos. Ir bijis tā, ka cilvēks iesaka jēdzīgu lietu un es klausos, bet nedzirdu, jo pašam šķiet, ka zinu labāk. Paiet laiciņš, un saproti – vajadzēja ieklausīties.»

VĒRTĪGĀKAIS PADOMS JAUNAM UZŅĒMĒJAM



«Priecāties par to, kas ir, un nevaidēt par to, kā nav. Nekad nenolaist rokas un prast sadzirdēt citu ieteikumus.»

kalnos. Ir iecere izmēģināt kukurūzas audzēšanu, tikai jāatrod veids, kā šī raženā un vērtīgā auga sējumus pasargāt no nezālēm. Tā kā bioloģiskajās piensaimniecībās sojas un rapša piedevas nelieto, kukurūza būtu vērtīgs papildinājums gotiņu ēdienkartē.

Taču, kolīdz sākam spriest par izslaukumu kāpināšanas rezervēm, Māra strikti nosaka: «Rekordi nav mūsu pašmērķis. Govs tomēr ir dzīva būtne ar raksturu un izdarībām, par kurām var gan skaisties, gan pasmieties. Meitai ir savas mīlules kūti, un nostrādīnāt lopiņus, lai varētu lepoties ar rekordiem, no teikti negribam.» Jānis piekritoši māj ar galvu. No biznesa viedokļa – jā, govīs ir ražošanas līdzeklis, taču dzelzaina orientācija tikai uz cipariem lopkopībā īsti neiederas.

Lejas Jēcos govīs iet ganīties, braucot uz Jaunpiebalgu, jau raudzīju ainiņas, kā tikšu pie šiem laikiem retiem kadriem ar piena devējām zaļos pakalnos. Jānis un Māra par šo fotoieceri smaidot plāta rokas, viņu govīs ir patstāvīgas meitenes un pašas izvēlas, kā labāk. Kad gaiss dzestrāks, dodas pastaigās gar Gaujas krastu, bet dienas vidus karstumā tomēr labāk jūtas ēnainā kūti ventilatoru tuvumā. Tā nu ganībās izdodas uzņemt tikai divas tropiska klimata cienītājas.

KRĪZES AMORTIZATORS

Kooperatīvu *Piebalga* Razminovičs vada jau 15 gadus, kopš tā dibināšanas. Kā pats atzīst, praksē ir pārliecinājies, ka šāda apvienošana dod zemniekiem stabilitāti un plašākas iespējas modernizēt saimniecību. Bet, ja piens, kā tagad, ir pieprasīts un pārstrādes kombināti vai uzpircēji ir gatavi vai uz rokām nēsāt lielāka ganāmpulka saimniekus, kam gan vajadzīgs kooperatīvs? «Tā ir īstermiņa domāšana,» atrauc Jānis. «Var jau rauties lepnā vientulībā, bet, uznākot krīzei, esi neaizsargāts. Kooperatīvā tomēr spējam cenu kritumu amortizēt un iepriekšējām krīzēm tikām pāri bez lieliem satricinājumiem. Kāpēc arī attīstītājās valstīs Vācijā, Austrijā zemnieki turas kooperatīvos? Ne tikai tāpēc, ka vectēvs piedalījies tā dibināšanā. Galvenais iemesls tomēr ir drošība, ilgtspējība.»

Apvienošanās ir arī izdevīga. *Piebalga* ir iegādājusies piecas piena mašīnas, kas slaukumu nogādā pārstrādei Cesvaines pienotavā. Teritorija plaša – kooperatīva dalībnieki ir Jaunpiebalgā, Drustos, Raunā, Ērgļos, arī Ošupē un Barkavā Madonas pusē. Īpaši šo pakalpojumu novērtē mazo saimniecību īpašnieki. Ja esi patālāk no maģistrālēm, maz cerību, ka savācējs likumos pie tevis pēc pārsimt litriem piena. Kooperatīvam ir sava noliktava, un tas veic vienotos veterināro medikamentu, spēkbarības un citu saimniecībām nepieciešamo preču iepirkumus. Iznāk lētāk, un ražotāji ar kooperatīvu sadarbojas labprāt.

Piebalga piedāvā arī grāmatvedības pakalpojumus, neatsaka, ja kādam no dalībniekiem, kā parasta karstākajā darba laikā, gadījies nopietna tehniska ķibe, kas steidzami jānovērš.